

НОВИЦЬКИЙ Олекса Миколайович (07(20). 04. 1914, с. Пії Канів. пов. Київ. губ., нині Обухів. р-ну Київ. обл. — 26. 06. 1992, Київ) — поет-пісняр, перекладач. Член СПУ (1939). Заслужений працівник культури Грузії (1964). Учасник 2-ї світової війни. Бойові нагороди. Після закінчення пед. технікуму ім. Б. Грінченка Київ. університету вчителював на Київщині. Від 1932 — на журналіст. роботі (г. «Вісті», «Київська правда», ж. «Вітчизна», «Україна»). Навч. у Літ. інституті в Москві (1939–41). Вірші почав писати у шкільні роки, друкуватися — 1930. Видав зб. поезій «Ми йдемо на бій» (1942), «Живи, Україно» (1943), «Україна сонячна моя» (1966), «Слаблю мою батьківщину» (1978; усі — Київ). Поезії Н. опубл. у числен. альманахах, колект. збірках та журналах, значна їх частина покладена на музику композиторами К. Данькевичем, С. Козаком, С. Людкевичем, Л. Ревуцьким та ін. («Люблю я тебе, Україно!», «Розлягалися тумани», «Колгоспна застольна», «Розмова Дніпра з Волгою», «Ти любов моя»). Автор тексту пісень до к/ф «Голубі дороги» (1947), «Калиновий гай», «Доля Марини» (обидва — 1953), «Народжені бурею» (1957), «Киянка»,

«Спадкоємці» (обидва — 1960), «Між добрими людьми» (1962). Широко відомі його художні переклади творів із різних мов світу — груз., білорус., болгар., польс., рос., татар., авар., франц., албан., англ., грец., іспан., італ. та ін. (вірші та поеми М. Бараташвілі, С. Шаншіашвілі, Ф. Богушевича, Якуба Коласа, Янки Купали, І. Вазова, А. Міцкевича, Ю. Словацького, П. Антокольського, О. Блока, С. Єсеніна, М. Лермонтова, О. Некрасова, О. Пушкіна, Муси Джаліля, Р. Гамзатова). Упорядник 2-том. антології «Поезія грузинського народу» (1961, у спів-авт.), антології молоді поезії «Сонячне гроно» (1970), «Райдужними мостами. Українсько-грузинські літературні зв'язки» (1968), «Голоси Азербайджану» (1981; усі — Київ) та ін. видань, ред. кількох збірників перекладів. Творчості Т. Шевченка присвятив низку віршів — «Голос Кобзаря» (1942), «Здрастуй, земле Тарасова!» (1944), «Пам'ятник в Канаді» (1956), «Шевченко і Олдрідж» (1957), «Сеспель перекладає "Катерину"» (1960), «Слався, великий Кобзарю» (1964), а також розвідок «Тарас Шевченко і Акакій Церетелі» (1948), «Тарас Шевченко і Айра Олдрідж» (1966). Н. переклав українською мовою вірші-присвяти Т. Шевченкові багатьох поетів: рос. — В. Лебедєва-Кумача «Народ не забув свого Тараса» (1960); білорус. — Максима Танка «Віснику свободи» (1964) та М. Климковича «На Віленській дорозі» (1963); груз. — А. Жванія «Будеш сяяти людству» (1961), К. Каладзе «Кобзар» (1964), Г. Леонідзе «Тарасові Шевченку» (1960) та Й. Нонешвілі «Дерево Шевченка» (1963); вірмен. — Г. Саряна «Тарасові Шевченку» (1961); казах. — Г. Каїрбенова «Акин Тарас» (1964); литов. — Є. Матузавічюса «Верба Шевченка» (1963) тощо. Про творчість Н. схвально відгукнулися П. Тичина, М. Рильський, М. Бажан, В. Сосюра, П. Майборода та ін.

Державний архів

ЦДАМЛМ України. Ф. 1181, оп. 1, од. зб. 722.

П. М. Перебийніс, О. В. Савченко

Бібліографічний опис:

Новицький Олекса Миколайович / П. М. Перебийніс, О. В. Савченко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-73289>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).